

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра наук про здоров'я**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету здоров'я та фізичного
виховання

Едуард СИВОХОП
« 01 » * 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Освітня програма	Клінічна психологія
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Загальна психологія» для здобувача вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 Психологія освітньої програми «Клінічна психологія».

Розробники:

Кочубейник О.М., доктор психол. наук, доцент, професор кафедри наук про здоров'я

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри наук про здоров'я

Протокол № 10 від « 27 » серпня 2024 року

В/о завідувача кафедри [підпис] Мар'яна ДУБ

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

Протокол № 12 від « 27 » серпня 2024 року

Голова науково-методичної комісії [підпис] Фелікс ФІЛАК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 180	1-й	1-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5,3 самостійної роботи студента – 5,3	1-й	2-й
	Лекції:	
	44 год.	20 год.
	Практичні (семінарські):	
	46 год.	6 год.
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усно	Самостійна робота:	
	90 год.	154 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Загальна психологія» є підготовка фахівців спеціальності 053 «Психологія» за освітнім ступенем бакалавра відповідно до державних стандартів та освітньо-професійної програми підготовки «Клінічна психологія»; усвідомлення місця загальної психології в системі наук та її методологічних основ; ознайомлення з базовими поняттями; формування уявлення про психічну активність як засіб відображення та перетворення навколишнього світу; аналіз закономірностей функціонування психіки.

Основними задачами дисципліни є: формування навичок пояснення і використання в практичній діяльності особливостей перебігу психічних процесів, функціонування психічних станів та прояву психічних властивостей; закономірностей процесів становлення, розвитку й соціалізації особистості, розвитку соціальної групи; розуміння предметної області та професійної діяльності в команді та на рівні міжособистісної взаємодії, розпізнавання психологічних проблем та пропонування шляхів їх розв'язання.

Відповідно до застосовування психологічних знань у практичних ситуаціях освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

загальні:

ЗК1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові:

СК 1 Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК 2 Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК 3 Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК 4 Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК11 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК 12 Розуміння сфер компетентності та специфіки професійної діяльності клінічного психолога.

СК 13 Розуміння психологічної сутності станів здоров'я та хвороби, знання критеріїв та методів дифдіагностики для визначення психічної норми та патології.

СК 14 Розуміння принципів та вміння комплексно застосовувати методи психодіагностики, психокорекції, психореабілітації та психопрофілактики

СК 15 Розуміння закономірностей функціонування основних фізіологічних систем і психічних функцій людини у нормі та патології, чинників, що впливають на зміну психічних якостей людини під впливом хвороби.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Не потребує передумов вивчення, оскільки навчальна дисципліна викладається у першому семестрі.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Клінічна психологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	ПРН1
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	ПРН2
Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	ПРН3
Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	ПРН4
Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	ПРН10
Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	ПРН15
Знати та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	ПРН16
Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	ПРН17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Загальна психологія»

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміти аналізувати та пояснювати психічні явища, процеси, стани та властивості, вільно володіти категорійно-поняттєвим апаратом, диференціювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та обґрунтовувати шляхи їх розв'язання.	ПРН1
Вміти вирізняти і характеризувати закономірності та особливості розвитку й функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань, виходячи із розуміння предметної області командної роботи клінічного психолога.	ПРН2
Вміти знаходити інформацію з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення завдань у змісті загальної психології. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу	ПРН3, ПРН4

літературних джерел із дисципліни.	
Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	ПРН10
Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. Знати та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	ПРН15, ПРН16, ПРН17

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- іспит;
- термінологічні диктанти;
- тести;
- розв'язування ситуаційних задач;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: індивідуальне усне опитування, індивідуальне письмове опитування, тестовий контроль (I-II рівня) (письмовий та онлайн), вирішення типових практичних завдань.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота (теоретичні питання, тестові та практичні завдання).

Форма підсумкового семестрового контролю: усний (стаціонарно чи онлайн) іспит.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1, 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота													
Модуль 1												МКР 50 б.	Σ 100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	30*	Практичні	
											20	Самостійні	

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів

* - відповідно до таблиці «Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни»

Поточне оцінювання та самостійна робота													
Модуль 2												МКР 50 б.	Σ 100
T13	T14	T15	T16	T16	T18	T19	T20						
3	3	4	4	4	4	4	4		Практичні				
								30*	Самостійні				

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів

* - відповідно до таблиці «Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни»

30 балів – робота на практичних заняттях.

20 балів – виконання самостійної роботи.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	13	30	10	30
1.1. Письмове чи онлайн тестування при тематичному оцінюванні	10 (5 тестів)	5	8 (5 тестів)	5
1.2. Глосарій: термінологічний диктант	1	5	1	5
1.3. Усна відповідь	12	10	8	10
1.4. Розв'язок ПОЗ**	12	10*	8	10*
2. Самостійна робота* (виконання: навчально-дослідних завдань)		20*		20*
2.1. Тези доповіді, список джерел	1	5	1	5
2.2. Презентація результатів виконаних завдань ***	1	10	1	10
2.3. Укладання схем/ порівняльних таблиць/ картотеки методик/ добірки статей з обґрунтуванням застосованих параметрів	1	5	1	5
3. Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

* розраховується як середній бал за всі практичні/самостійні роботи

** професійно-орієнтована задача

*** виконується за вибором студента

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Упродовж семестру з дисципліни проводиться 2 модульні контрольні роботи (МКР). Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів у межах окремого змістового модулю здійснюються за 100-бальною шкалою. МКР складається з вирішення тестових завдань, теоретичних питань та ситуаційних задач. Розподіл балів за результат виконання МКР визначається таким чином: максимально 50 балів – МКР (таблиця 2). До модульної контрольної роботи допускаються всі студенти. На виконання письмового компонента МКР відводиться до двох академічних годин. В МКР є 15 тестових завдань, глосарій (5 термінів), 2 теоретичні питання, 1 ситуаційна задача. Правильна відповідь за кожний окремих тест оцінюється в 1 бал, за терміни – по 1 балу, теоретичне питання – у 10 балів, за ситуаційну задачу – 10 балів.

За допомогою письмової модульної контрольної роботи оцінюється ступінь засвоєння пройденого матеріалу за максимальною рейтинговою оцінкою – 50 балів (див. табл. 2).

Студент, який не з'явився на МКР з поважної причини, може пройти його у визначений кафедрою термін.

Шкала контролю модульної контрольної роботи

Показники	Бали
Письмова модульна контрольна робота: - тестові завдання (за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	0 – 50: 0 – 15
- термінологічний диктант (5 термінів за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	0 - 5
- 2 теоретичні питання (за кожну правильну відповідь нараховується 10 балів)	0 - 20
- ситуаційна задача	0 - 10

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у вигляді *іспиту* в кінці семестру і дає можливість визначити прикінцевий рівень і якість засвоєння студентами теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни. Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

Переведення даних 100-бальної шкали у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС здійснюється в порядку, зазначеному в таблиці 4.

Студенти, підсумкова модульна оцінка яких становить 35-59 балів, зобов'язані пройти підсумковий (семестровий) контроль у формі екзамену, що передбачено робочим навчальним планом. Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у вигляді екзамену в кінці семестру і дає можливість визначити кінцевий ступінь рівня і якості засвоєння студентами теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни. Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали умови договору про навчання та усі види обов'язкових робіт (самостійних завдань, рефератів тощо), передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Відповідальний працівник деканату у відомості проти прізвища такого студента робить позначку «недопущений». Якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) оцінка з навчальної дисципліни. Вона може бути виставлена у відомість обліку успішності та залікову книжку (індивідуальний навчальний план) до початку екзаменаційної сесії, відразу після оголошення результатів останнього модульного контролю. При цьому присутність студента є обов'язковою. За наявності бажання підвищити рейтинг студент складає іспит. Для підвищення позитивної оцінки надається одна спроба. Незалежно від того, чи студент складає іспит у зв'язку з тим, що в нього підсумкова модульна оцінка незадовільна (35-59 балів), чи з метою підвищення позитивної оцінки, викладач виставляє студенту оцінку, керуючись виключно рівнем його знань, виявлених на залікові, тобто, виходячи із 100 балів, але при цьому виставлена підсумкова (семестрова) оцінка не може бути нижчою за підсумкову модульну оцінку.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Психологія як наука та система знань

- Тема 1. Предмет психології як науки. Процеси, властивості, стани.
- Тема 2. Походження й розвиток психіки людини
- Тема 3. Напрями, галузі та методи отримання психологічного знання.
- Тема 4. Відчуття як початкова ланка пізнавальних процесів.
- Тема 5. Сприймання: види та властивості.
- Тема 6. Пам'ять: процеси, теорії і закономірності функціонування.
- Тема 7. Уява і творчість.
- Тема 8. Мислення та інтелект.
- Тема 9. Мовлення. Зовнішнє та внутрішнє мовлення.
- Тема 10. Увага як форма організації психічної діяльності.
- Тема 11. Емоційні стани людини. Емоційні якості людини.
- Тема 12. Воля як процес. Вольові якості особистості.

Модуль 2. Психологія особистості та діяльності

- Тема 13. Діяльність як основна форма активності особистості.
- Тема 14. Мотиви та мотивація.
- Тема 15. Спілкування як міжсуб'єктні взаємини.
- Тема 16. Індивідні передумови особистості.
- Тема 17. Психологічна структура особистості.
- Тема 18. Темперамент як формально-динамічна основа поведінки.
- Тема 19. Задатки та здібності людини.
- Тема 20. Природа і сутність характеру. Акцентуованість характеру.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин: 180					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Предмет психології як науки. Процеси, властивості, стани.	7	2	2			3
Тема 2. Походження й розвиток психіки людини.	8	2	2			4
Тема 3. Напрями, галузі та методи отримання психологічного знання.	7	2	2			3
Тема 4. Відчуття як початкова ланка пізнавальних процесів.	7	2	2			3
Тема 5. Сприймання: види та властивості	7	2	2			3
Тема 6. Пам'ять: процеси, теорії і закономірності функціонування.	9	2	2			5
Тема 7. Уява і творчість	9	2	2			5
Тема 8. Мислення та інтелект	9	2	2			5
Тема 9. Мовлення. Зовнішнє та внутрішнє мовлення	9	2	2			5
Тема 10. Увага як форма організації психічної діяльності	9	2	2			5
Тема 11. Емоційні стани людини. Емоційні якості людини	9	2	2			5
Тема 12. Воля як процес. Вольові якості особистості	8	2	2			4
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модуль	100	24	26			50
Модуль 2						
Тема 13. Діяльність як основна форма активності особистості	9	2	2			5
Тема 14. Мотиви та мотивація	9	2	2			5
Тема 15. Спілкування як міжсуб'єктні взаємини	9	2	2			5

Тема 16. Індивідні передумови особистості	13	4	4			5
Тема 17. Психологічна структура особистості	11	4	2			5
Тема 18. Темперамент як формально-динамічна основа поведінки.	9	2	2			5
Тема 19. Задатки та здібності людини	9	2	2			5
Тема 20. Природа і сутність характеру. Акцентуованість характеру	9	2	2			5
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модуль	80	20	20			40
Разом за семестр	180	44	46			90

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин: 180					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна	
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Предмет психології як науки. Процеси, властивості, стани.	8,5	1	0,5			7
Тема 2. Походження й розвиток психіки людини.	8	1				7
Тема 3. Напрями, галузі та методи отримання психологічного знання.	8	1				7
Тема 4. Відчуття як початкова ланка пізнавальних процесів	8	1				7
Тема 5. Сприймання: види та властивості	8,5	1	0,5			7
Тема 6. Пам'ять: процеси, теорії і закономірності функціонування.	8,5	1	0,5			7
Тема 7. Уява і творчість	8	1				7
Тема 8. Мислення та інтелект	8,5	1	0,5			7
Тема 9. Мовлення. Внутрішнє та зовнішнє мовлення	8,5	1	0,5			7
Тема 10. Увага як форма організації психічної діяльності	8,5	1	0,5			7

Тема 11. Емоційні стани людини. Емоційні якості людини	8,5	1	0,5			7
Тема 12. Воля як процес. Вольові якості особистості	8,5	1	0,5			7
Разом за модуль	100	12	4			84
Модуль 2						
Тема 13. Діяльність як основна форма активності особистості	9,5	1	0,5			8
Тема 14. Мотиви та мотивація	9,5	1	0,5			8
Тема 15. Спілкування як міжсуб'єктні взаємини	9	1				8
Тема 16. Індивідні передумови особистості	13	1				12
Тема 17. Психологічна структура особистості	11,5	1	0,5			10
Тема 18. Темперамент як формально-динамічна основа поведінки.	9	1				8
Тема 19. Задатки та здібності людини	9	1				8
Тема 20. Природа і сутність характеру. Акцентуованість характеру	9,5	1	0,5			8
Разом за модуль	80	8	2			70
Разом за семестр	180	20	6			154

6. 3. Теми практичних занять

Теми практичних занять	Кількість годин	
	Денна ф.н.	Заочна ф.н.
Тема 1. Предмет психології як науки. Процеси, властивості, стани.	2	0,5
Тема 2. Походження й розвиток психіки людини	2	
Тема 3. Напрями, галузі та методи отримання психологічного знання.	2	
Тема 4. Відчуття як початкова ланка пізнавальних процесів	2	
Тема 5. Сприймання: види та властивості	2	0,5
Тема 6. Пам'ять: процеси, теорії і закономірності функціонування.	2	0,5
Тема 7. Уява і творчість	2	
Тема 8. Мислення та інтелект	2	0,5
Тема 9. Мовлення. Зовнішнє та внутрішнє мовлення.	2	0,5

Тема 10. Увага як форма організації психічної діяльності	2	0,5
Тема 11. Емоційні стани людини. Емоційні якості людини	2	0,5
Тема 12. Воля як процес. Вольові якості особистості	2	0,5
Модуль 2		
Тема 13. Діяльність як основна форма активності особистості	2	0,5
Тема 14. Мотиви й мотивація	2	0,5
Тема 15. Спілкування як міжсуб'єктні взаємини	2	
Тема 16. Індивідні передумови особистості	4	
Тема 17. Психологічна структура особистості	2	0,5
Тема 18. Темперамент як формально-динамічна основа поведінки.	2	
Тема 19. Природа і сутність характеру Акцентуованість характеру	2	
Тема 20. Задатки та здібності людини	2	0,5
Разом	46	6

6.4. Самостійна робота

Назва теми	Кількість годин	
	Денна ф.н.	Заочна ф.н.
Модуль 1		
Тема 1. Предмет психології як науки. Процеси, властивості, стани. Підберіть 5 приказок, в яких зафіксовані життєві психологічні знання. Спробуйте пояснити їх і з'ясувати, які особливості цих знань у них втілені. Наведіть приклади, які дозволять проілюструвати психічні стани, властивості та процеси. Який існує взаємозв'язок психічних станів людини з психічними процесами і властивостями особистості? У чому полягає індивідуальна своєрідність і типовість, різноманіття і полярність психічних станів людини?	3	7
Тема 2. Походження й розвиток психіки людини. Укладіть порівняльну таблицю, визначивши найсуттєвіші відмінності психіки людини і тварин: «Розбіжності психіки людини і тварини». Знайдіть в психологічній літературі інформацію про дітей, які виховувалися тваринами. Чому виникали проблеми з тим, щоб ці діти змогли жити серед людей? Чи є зв'язок між психікою людини і параметрами її	4	7

<p>черепа? Що ви думаєте з цього приводу?</p>		
<p>Тема 3. Напрями, галузі та методи отримання психологічного знання.</p> <p>Назвіть (перерахуйте) найбільш значні школи (напрями) психологічної науки в ХХ ст. та імена їх найвидатніших представників.</p> <p>У чому полягає основний метод біхевіоризму? Знайдіть приклади досліджень, які проводили біхевіористи.</p> <p>Як називається система аналізу душевного життя, запропонована З. Фрейдом? Охарактеризуйте загальну структуру психіки людини, як вона представлена у психоаналізі.</p>	3	7
<p>Тема 4. Відчуття як початкова ланка пізнавальних процесів.</p> <p>Визначте, про яку закономірність відчуттів йдеться у наведеному прикладі. «При вигляді лимона у багатьох людей виділяється слюна і відчувається смак кислого».</p> <p>Визначте, з чим пов'язане описане явище. «На білій стіні висить годинник, чорний циферблат якого укладено в овал сріблястого кольору. Людина пильно вдивляється в циферблат, намагаючись визначити положення стрілок, а потім переводить погляд на білу стіну і раптом «бачить» там годинник в дещо зміненому вигляді».</p> <p>Відомо, що одяг може підкреслити переваги фігури людини і приховати її недоліки: повненьким особам не рекомендується носити речі, пошиті із тканини з горизонтальними смужками, великими горошинами, а надто худим – з вертикальними смугами. У чому ж справа? Адже об'єми людини не змінюються. Поясніть цей феномен з позицій психології.</p> <p>Знайдіть приклади сенсibiliзації та адаптації аналізаторів, пов'язаних із професійною діяльністю людини.</p>	3	7
<p>Тема 5. Сприймання: види та властивості.</p> <p>Чим відрізняється сприйняття від відчуттів?</p> <p>У чому особливості сприйняття руху, простору і часу?</p> <p>Визначте, які властивості сприймання виявляються в наступних ситуаціях: а) вночі на зоряному небі люди бачать не окремі зірки, а сузір'я; б) коли людині показують малюнок з невизначеними фігурами, яким дається назва, вона бачить в них схожість з даними об'єктами; в) у сутінках ми бачимо кольори нашого одягу такими ж, як і при денному освітленні; г) студент слухає лекцію, сприймаючи мову лектора, і не звертає уваги на те, що відбувається у нього за спиною; д) не визнаючи при сприйнятті іноземної мови малознайомі слова, людина проте безпомилково розбирає рідну мову, навіть, коли слова вимовляються невиразно.</p>	3	7
<p>Тема 6. Пам'ять: процеси, теорії і закономірності функціонування.</p> <p>Підготуйте короткі відповіді на такі запитання:</p> <p>1. Яка роль повторення в процесі запам'ятовування? 2. Що таке «фактор краю»? 3. Як залежить продуктивність</p>	5	7

<p>опосередкованого запам'ятовування від характеру асоціативних зв'язків? 4. Як пов'язаний рівень розвитку вербальної та невербальної пам'яті? 5. Як впливає емоційний стан на процес заучування та довгострокового запам'ятовування? 6. Чи пов'язана модальність сприймання, уявлення та запам'ятовування?</p> <p>Поясніть, чому ми завжди довше пам'ятаємо про роботу, яку не встигли закінчити. Який ефект із цим пов'язаний?</p> <p>Поясніть, чому інтенсивне опрацювання матеріалу в короткий час приводить до більш ефективного запам'ятовування, ніж тривале, але неінтенсивне вивчення.</p>		
<p>Тема 7. Уява і творчість.</p> <p>Поясніть, чому деякі люди, неосвічені в медицині, прочитавши опис якогось захворювання, схильні уявляти, що вони захворіли саме на цю хворобу, що й у них виявляються симптоми цієї хвороби. Яка особливість людської уяви виявляється при цьому?</p> <p>Який прийом створення образів уяви відображено у наведеному прикладі. «Карикатуристи виділяють найістотніше в образі, міняючи пропорції: базіку зображують з довгим язиком, любителя поїсти наділяють об'ємистим животом».</p>	5	7
<p>Тема 8. Мислення та інтелект.</p> <p>Який вид умовиводів реалізується у нижченаведеному прикладі. «Вчитель по черзі викликає всіх учнів у класі за прізвищами. Кожен відкликається. На підставі того, що кожен у списку виявився на місці, вчитель робить висновок, що в класі немає відсутніх».</p> <p>Визначте, які види мислення виявляються в наведених нижче ситуаціях: а) Написання журналістом аналітичної статті. б) Збирання дитиною конструктора. в) Проектування дизайнером інтер'єру приміщення. г) Перекладання речей на полиці з місця на місце з метою знайти спосіб найкращого їх розміщення. д) Рішення навчальної задачі новим способом.</p>	5	7
<p>Тема 9. Мовлення. Зовнішнє та внутрішнє мовлення.</p> <p>Проведіть спостереження за маленькою дитиною. Назвіть критерії зовнішнього та внутрішнього мовлення.</p>	5	7
<p>Тема 10. Увага як форма організації психічної діяльності.</p> <p>Школяр вчить уроки і водночас слухає улюблену рок-групу. За якої умови це сприятиме, а за якої - перешкоджатиме навчанню?</p> <p>Двоє диспетчерів аеропорту працюють поруч. Кожен з них бачить інформацію на двох різних екранах, чує у навушнику відповіді пілотів та розмови іншого диспетчера. Які вимоги до уваги та працездатності цих спеціалістів ви могли б сформулювати?</p>	5	7
<p>Тема 11. Емоційні стани людини. Емоційні якості людини.</p> <p>В письмовій формі підготуйте короткі відповіді на такі запитання: 1. Назвіть типи емоціогенних ситуацій за П. Фресс та Ж. Піаже. 2. Дайте визначення поняттям</p>	5	7

<p>індивідуального та ситуаційного стереотипу емоційних реакцій. 3. Що значить «пат терн» емоційних реакцій? 4. Назвіть фактори, які викликають емоціогенні ситуації. 5. Які показники використовуються для об'єктивної реєстрації емоцій? 6. За якими параметрами можна оцінювати емоції? 7. Які переваги та недоліки методу самооцінки та самозвіту в оцінці емоцій? 8. Яку методiku використовують для оцінки емоційного стану? 9. Розкрийте поняття емоційної експресії.</p>		
<p>Тема 12. Воля як процес. Вольові якості особистості. Наведіть приклади, як проявляється вольова регуляція поведінки під час навчання. Наведіть приклади, як первинні, вторинні і третинні вольові якості особистості проявляються у нашій повсякденній активності? Як пов'язані вольові зусилля, мотивація та задоволення, що виникають в процесі діяльності? Обґрунтуйте відповідь. Один з психологів вважав, що волі як окремого психічного процесу не існує, це лише результат дії мотивації. Чи вірно це? Обґрунтуйте відповідь.</p>	4	7
<p>Модуль 2</p>		
<p>Тема 13. Діяльність як основна форма активності особистості. Визначте, який закономірний зв'язок між психікою і діяльністю виявляється в наведеному прикладі. «Вивчення людей похилого віку та довгожителів засвідчує, що поступове вивільнення від обов'язків і пов'язаних з ними функцій призводить до звуження та порушення особистості і, навпаки, постійний зв'язок з довколишнім життям сприяє збереженню особистості аж до смерті. Якщо людина з певних причин припиняє професійну, громадську діяльність, то це зумовлює глибокі зміни у структурі її особистості». Чи можна стверджувати, що принципова відмінність різних видів діяльності полягає в характері їх результатів? Проаналізуйте наведений нижче текст та визначте у ньому основні складові елементи діяльності – дії та операції. «Потрібно знайти певне місце в книзі і коротко законспектувати його, але закладка, яка раніше була покладена – випала. Для відшукування потрібного тексту можна або спробувати згадати номер сторінки, або, гортаючи книгу, пробігати очима кожен сторінку і т. п. З наведених нижче ознак виберіть ті, які характеризують всяку діяльність; ті, які характеризують тільки гру, тільки вчення і тільки працю: а) умова розвитку психіки; б) діяльність, спрямована на засвоєння знань, оволодіння узагальненими способами виконання дій; в) умова прояву всіх психічних реакцій; г) діяльність, спрямована на</p>	5	8

отримання результату, який задовольняє матеріальні і духовні потреби людей; д) діяльність, спрямована на засвоєння і застосування системи понять; е) діяльність, що задовольняється самим процесом виконання.		
<p>Тема 14. Мотиви та мотивація.</p> <p>Визначте, на актуалізацію яких потреб і мотивів орієнтовані наступні впливи: 1. Якщо Ви хочете добре провести вечір, відвідайте наше кафе. 2. Якщо ти зараз підеш, то більше ніколи не побачиш мене. 3. Якщо Ви не припините розмовляти зі мною в такому тоні, я змушений буду просити Вас покинути мій кабінет! 4. Розкажи Дідові Морозу вірш про ялинку, тоді він дасть тобі подарунок. 5. Якщо хочеш сьогодні виглядати «на всі сто», підемо до мого знайомого перукаря. 6. Примірте, будь ласка, це плаття! Воно так відповідає Вашому іміджу! 7. Не забудь погуляти з собакою, інакше вона буде вити всю ніч.</p> <p>Якими є особливості мотивації досягнення успіхів і уникнення невдач?</p> <p>Як можна пояснювати безпорадність з точки зору мотивації?</p> <p>Яким чином характеризують особистість наступні мотиваційні утворення: афіліація, мотив влади, альтруїзм, агресивність?</p>	5	8
<p>Тема 15. Спілкування як міжсуб'єктні взаємини.</p> <p>Визначте види спілкування, що актуалізуються в наступних ситуаціях (варіантів відповіді може бути декілька). а) Опинившись в нудній компанії, хлопець розповідає веселі історії та анекдоти. б) Не заставши друга вдома, хлопчик залишає йому у сусідів записку з проханням зателефонувати. в) Помітивши знайому, що йде по інший бік дороги, дівчина привітно усміхнулася їй і помахала рукою. г) Мер міста звертається по радіо до городян із закликом взяти активну участь у суботнику. д) Переглядаючи зразки шпалер, подружжя обмінюються думками, які з них краще підійдуть для дитячої кімнати. е) Батько розповідає синові, як з паперу можна зробити літачок.</p> <p>Які механізми та ефекти соціальної перцепції виявляються при співпраці психолога та клієнта? В якому разі їх вплив матиме позитивний або негативний ефекти?</p>	5	8
<p>Тема 16. Індивідні передумови особистості.</p> <p>Наведіть приклади, яким чином можуть бути пов'язані вік, стать, конституція з властивостями особистості.</p>	5	12
<p>Тема 17. Психологічна структура особистості</p> <p>З якою самооцінкою пов'язана така поведінка хлопця у наведеному прикладі. Обґрунтуйте свою відповідь. Надайте рекомендації для такої людини. «В. погано обізнаний про свою особистість, її можливості, обмеження і потреби, він постійно доводить оточуючим і собі важливість окремих своїх якостей і умінь, схильний до повторних, часто дезадаптивних стратегій і схем поведінки. В. не знає точно, чого він хоче і про що думає,</p>	5	10

<p>знецінює свої досягнення, успіхи інших сприймає болісно, як виклик власній особистості».</p>		
<p>Тема 18. Темперамент як формально-динамічна основа поведінки.</p> <p>Визначте тип темпераменту хлопчика і на цій основі сформулюйте основні аспекти індивідуального підходу до дитини. «К. на уроках спокійний, сидить завжди в одному і тому ж положенні, що-небудь крутить у руках, настрої змінюється від дуже незначних причин. Він болісно чутливий, коли вчитель пересадив його з однієї парти на іншу, К. образився, довго міркував, чому його пересадили, і на всіх уроках сидів засмучений і пригнічений. Разом з тим, почуття у нього пробуджуються повільно. При відвідуванні вистави у цирку він довго сидить мовчки з нерухомим обличчям і лише поступово починає «відтавати»: посміхається, сміється, вступає в розмову з сусідами. Легко розгублюється, варто вчителю зробити йому найм'якше зауваження, як хлопчик ніяковіє, голос його стає глухим, тихим. Дуже стриманий у вираженні почуттів. Отримавши «двійку», анітрохи не змінившись в обличчі, йде на місце і сідає, але вдома, за словами батьків, довго не може заспокоїтися, не в змозі взятися за роботу, втрачає всяку віру в себе. Відповідає на уроці невпевнено, навіть коли добре знає урок. Свої здібності і знання оцінює дуже низько, тоді як насправді вони вище середнього рівня. Якщо при виконанні якогось навчального завдання зустрічаються труднощі, К. легко опускає руки, розгублюється і не доводить справу до кінця».</p> <p>Які якості особистості потрібно віднести до властивостей темпераменту?</p> <p>Яке співвідношення темпераменту й особистості? Наведіть приклади, як це співвідношення проявляється у поведінці.</p>	<p>5</p>	<p>8</p>
<p>Тема 19. Задатки та здібності людини.</p> <p>Охарактеризуйте основні види здібностей людини, встановіть зв'язок між ними.</p> <p>Обдарованість, задатки, здібності, геніальність – як розрізнити і пов'язати ці поняття?</p> <p>Якою є природа індивідуально-психологічних відмінностей людей і їх здібностей?</p> <p>Як можна пояснити той факт, що людина, яка не має здібностей до певного виду діяльності, досягає в ній таких самих високих результатів, як і та, що має здібності до цього виду діяльності?</p>	<p>5</p>	<p>8</p>
<p>Тема 29. Природа і сутність характеру. Акцентуованість характеру.</p> <p>Напишіть самохарактеристику. Згрупуйте риси характеру на підставі ставлення до речей, інших людей, самого себе, діяльності. До якого типу ви віднесете свій характер? Як формувалися окремі риси вашого характеру? Чи властиве вам загострення якихось рис?</p>	<p>5</p>	<p>8</p>

Народна мудрість говорить: «Посієш вчинок – збереш звичку, посієш звичку – збереш характер, посієш характер – збереш долю». Наведіть приклади з власного життя, які підтверджують цю закономірність.		
Разом	90	154

*Примітка. Самостійна робота виконується студентом згідно визначених завдань у навчальному зошиті з дисципліни «Загальна психологія» (для денної та заочної форми навчання).

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: фліп-чарт, мультимедійний проектор (монітор), комп'ютер (стаціонарний чи ноутбук), сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ», ін.

Методи навчання

1. Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни «**Загальна психологія**»:

- навчальні заняття
- самостійна робота студентів
- робота в наукових бібліотеках та мережі Інтернет.

2. Види навчальної роботи студентів:

- лекція
- практичне заняття
- консультація
- іспит.

З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «**Загальна психологія**» використовуються різноманітні методи навчання, а саме: вербальні (словесні), наочні та практичні методи, які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу студентів з книжкою (підручником, довідковою, науково-популярною і навчальною літературою) та глобальною мережею Інтернет, ін. Метод викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від цілей і завдань, виду занять, змісту теми, можливостям (інтелектуальним, психологічним, морально-етичним тощо) студентів, наявним умовам і часу, відведеному для вивчення теми. В ході лекцій використовуються наступні методи:

- пояснювально-ілюстративний, або інформаційно-рецептивний метод (розповідь, лекція, пояснення, робота з роздатковим матеріалом, підручником, демонстрація та ін.)
- проблемний метод подачі навчального матеріалу, частково-пошуковий або евристичний методи (викладач розділяє проблему на частини, студенти здійснюють окремі кроки щодо розв'язування під проблем).

Під час викладання навчального матеріалу лекції використовується мультимедійна презентація.

Перелік методів навчання, що використовуються у процесі вивчення дисципліни:

- 1) *за типом пізнавальної діяльності*: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемного викладу; дослідницький; аналітичний; індуктивний; дедуктивний
- 2) *за основними етапами процесу*: формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка
- 3) *за системним підходом*: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль
- 4) *за джерелами знань*: словесні – розповідь, пояснення, лекція; наочні – демонстрація, ілюстрація

5) за рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний; частково-пошуковий; дослідницький; метод проблемного викладання.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. Київ. Ліра–Київ, 2020. 564 с.

Допоміжна література:

1. Варій М. Й. Загальна психологія : підручник /для студ. психол. і педагог. спец. 2-ге вид., випр. і доп. / М. Й. Варій. Київ : ЦУЛ, 2007. 968 с.
2. Дрозденко К. С. Загальна психологія в таблицях і схемах: Навч. посібник / К. С. Дрозденко. Київ : Професіонал, 2004. 304 с.
3. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс. [текст] навч. посіб. / Т. В. Дуткевич. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 388 с.
4. Загальна психологія: Навч. Посібник / О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін. Київ : Просвіта 2005. 464 с.
5. Загальна психологія: Практикум: Навч. посіб./ В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька, О. В. Темрук. Київ : Каравела, 2005. 280 с.
6. Корольчук М. С. Психологія: Схеми, опорні конспекти, методики : навч. посіб./ за заг. ред. М.С.Корольчука. /Микола Степанович Корольчук. Київ : Ельга; Ніка-Центр, 2009. 320 с.
7. Макарова Л. Л. Загальна психологія: методичні розробки семінарських занять: Навч.посібник. / Л. Л. Макарова, В. М. Синельников. Київ : ЦУЛ, 2005. 200 с.
8. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навч. посіб. 2-е вид., стереотип. / С. Д. Максименко. Київ : МАУП, 2001. 256 с.
9. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навч.посібник. 3-є вид., випр. / П. А. М'ясоїд. Київ : Вища шк., 2004. 487 с.
10. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навч. посіб. 5-те вид., стер. / П. А. М'ясоїд. Київ : Вища школа, 2006. 487 с.
11. Психологія: Навч. Посібник. / О.В. Винославська, О.А.Бреусенко-Кузнецов, В.Л.Зливков та ін.; За наук. Ред. О.В.Винославської. Київ: Фірма «ІНКОС», 2005. 352 с.
12. Цигульська Т. Ф. Загальна та прикладна психологія. Як допомогти собі та іншим: Курс лекцій / Т. Ф. Цигульська. Київ : Наукова думка, 2000. 190 с.

Інформаційні ресурси:

1. Електронний кампус <http://www.login.kpi.ua/>
2. www.culonline.com.ua
3. Пошукова система Google Scholar <http://scholar.google.com/>
4. Пошукова система Base <https://www.base-search.net/>
5. наукова бібліотека (<http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>)
6. е-репозитарій (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-it/dspace>)
7. сайт е-навчання (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>)